

חומר לדרוש לימים הנוראים

The Transformative Power of Ritual: Reflections on the Shofar, the Avodah, and Kol Nidrei

August 27, 2014

Rabbi Eliezer Diamond

The translations below are taken from the revised JPS translation of Tanakh and the Soncino translations of the Bavli and Midrash Rabbah. In some cases I have edited the translations. The translations of the passages from Mishneh Torah and Ritba's commentary are my own. Feel free to use these translations if they can be helpful to you – ED

א. רמב"ם הלכות תשובה פרק ג

אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ישינים
משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו
בוראכם...

While the obligation to sound the shofar is a scriptural decree, it is [also] meant to be a hint [for those sufficiently attentive to grasp it]. It is, so to speak, declaring, "You who sleep – awake! You who slumber – arise! Examine your actions; return to God in repentance; be mindful of your Creator."...

ב. חידושי הריטב"א על מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

...ומה שכתב [הרי"ף] ומברכין עליהם ברכת התקיעה לא כתב רבינו ז"ל נוסח ברכה זו, אבל קבלה מרבינו האי ז"ל אביהם של ישראל שהוא "לשמוע קול שופר". ויש בזה ב' שאלות: למה אין הנוסח "על תקיעת שופר" כמו מקרא מגלה שמברכין על הקריאה ולא על השמיעה... והתשובה בשאלות אלו: אחת, דהכא שמיעת השופר היא עיקר המצוה וכונת התורה כדי שיעור אדם לחזור בתשובה וגם שיכוון לרצות למדת הדין ביום הזה.

...As to the Rif's [=R. Yitzhak Alfasi] statement, "The blessing for the sounding of the shofar is recited over them": Our master has not included the wording of this blessing. But we have a tradition received from our master Hai Gaon, the father of the people of Israel, stating that it is "to hear the sound of the shofar". Two difficulties arise: Why is the wording not "concerning the sounding of the shofar", as in the case of reading the Megillah, in which the blessing is recited over reading it and not over hearing it read? ... The answers are as follows. In response to the first question: In this case the essence of the mitzvah is hearing the shofar. The Torah's intention is that one should be motivated to repent as well as seeking to find favor despite God's stern judgment on this day.

ג. עמוס פרק ג, פסוק ו

אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה:

When a ram's horn is sounded in the town, are the people not alarmed? Can misfortune come to a town if God has not caused it?

ד. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לג עמוד ב

שיעור תרועה כשלש יבבות. והתניא: שיעור תרועה כשלשה שברים! - אמר אביי: בהא ודאי פליגי, דכתיב "יום תרועה יהיה לכם" (במדבר כט: א), ומתרגמינן: יום יבבא יהא לכו. וכתוב באימיה דסיסרא "בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא" (שופטים ה: כח). מר סבר: גנוחי גנח, ומר סבר: ילולי יליל.

THE LENGTH OF THE *TERU'AH* IS EQUAL TO THE LENGTH OF THREE *YEBABOT*. But it has been taught, "The length of the *teru'ah* is equal to three *shebarim*"? — Abaye said: Here, there is really a difference of opinion. It is written, "It shall be a day of *teru'ah* unto you" (Num 29: 1), and we translate [in Aramaic], "a day of *yebaba*", and it is written of the mother of Sisera, "Through the window she peered [*wa-teyabāb*]" (Jud 5:28). One authority thought that this means drawing a long sigh, and the other that it means uttering short piercing cries.

ה. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף לד עמוד א

אתקין רבי אבהו בקסרי: תקיעה, שלשה שברים, תרועה, תקיעה... אי הכי, ליעבד נמי איפכא: תקיעה, תרועה, שלשה שברים ותקיעה, דלמא יליל וגנח! - סתמא דמילתא, כי מתרע באיניש מילתא - ברישא גנח והדר יליל.

R. Abbahu prescribed in Caesarea that there should be a *teki'ah*, three *shebarim*, a *teru'ah* and a *teki'ah*... If so, the reverse should also be carried out, namely, *teki'ah*, *teru'ah*, three *shebarim*, *teki'ah*, since perhaps it is [first] wailing and [then] groaning? — Ordinarily when one is in distress, one first groans and then wails.

ו. ויקרא רבה פרשת אמור פרשה כט, ד

דבר אחר: "אשרי העם יודעי תרועה" (תהלים פט: טז). א"ר יאשיה: וכי אומות העולם אינן יודעין להריע? כמה קרנים יש להם, כמה בוקיינוס (*buccinae*) יש להם, כמה סרפיתות (*salpinges*) יש להן, ואת אמר "אשרי העם יודעי תרועה"?! אלא, אשרי העם שהן יודעים לרצות את בוראן בתרועה. מה הקדוש ברוך הוא עושה? עומד מכסא הדין ויושב על כסא רחמים ומתמלא עליהם רחמים והופך להם מדת הדין למדת רחמים. אימתי? בראש השנה: "בחדש השביעי באחד לחדש" (ויקרא כג: כד).

R. Joshua opened his discourse with the text, *Happy is the people that know the sound of the blast; they walk, O Lord, in the light of Thy countenance* (Ps. LXXXIX, 16). R. Abbahu interpreted the verse as referring to the five elders who enter for the purpose of prolonging the year. What does the Holy One, blessed be He, do? He leaves His senate on high and, descending, confines His Presence to a narrow space among those below. The Ministering Angels exclaim: 'This Mighty One, this Mighty One! This God, this God! He of whom it is written, *A God in the great council of the holy ones* (*ib.*), leaves His senators and confines His Presence to a narrow space among those below! Why all this? So that if they err in a matter of law, the Holy One, blessed be He, enlightens their countenance. Hence it is written, *'They walk, O Lord, in the light of Thy countenance.'* R. Josiah said: It is written, *'Happy is the people that know the sound of the blast.'* But do not the nations of the world know how to sound the blast? What a host of horns they have! What a host of *bucinae* they have! What a host of trumpets they have! Yet you say, *'Happy is the people that know the sound of the blast!'* It can only mean that they know how to win over their Creator with the blast, so that He rises from the Throne of Judgment and goes to the Throne of Mercy; He is filled with compassion towards them and changes for them the Attribute of Justice to the Attribute of Mercy. When? IN THE SEVENTH MONTH.

ז. קהלת רבה (וילנא) פרשה ה, פסוק ב

הרשעים ברשות לבם שנא "ויאמר עשו בלבם (בראשית כז: מא) "ויאמר ירבעם בלבם" (מלכים א יב: כו) אבל צדיקים לבם ברשותם דכתיב "והנה היא מדברת על לבה", (שמואל א: יג) "ויאמר דוד אל לבו" (שמואל א כז: א), "וישם דניאל על לבו" (דניאל א: ח), דומין לבוראן שנאמר "ויאמר ה' אל לבו" (בראשית ח: כא).

Now Haman said in his heart (Est. VI, 6). The wicked are (under the control of their heart, as it is stated, *And Esau said in his heart* (Gen. XXVII, 41), *And Jeroboam said in his heart* (I Kings XII, 26). The righteous, however, have their heart under their control; as it is written, *Now Hannah, she spoke upon her heart* (I Sam. I, 13), *And David said to his heart* (*ib.* XXVII, I), *But Daniel purposed in his heart* (Dan. I, 8). In this respect they resemble their Creator, as it is stated, *The Lord said to His heart* (Gen. VIII, 21).

ח. תלמוד בבלי מסכת תענית דף כז עמוד ב

אמר רבי יעקב בר אחא אמר רב אסי: אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ, שנאמר "ויאמר ה' אלהים במה אדע כי אירשנה" (בראשית טו: ח), אמר אברהם: רבונו של עולם! שמא ישראל חוטאין לפניך אתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה? אמר ליה: לאו. אמר לפניו: רבונו של עולם, הודיעני, במה אירשנה? אמר ליה: "קחה לי עגלה משלשת ועז משלשת וגו'" (שם שם ט). אמר לפניו: רבונו של עולם, תינח בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם? - אמר לו: כבר תקנתי להם סדר קרבנות, בזמן שקוראין בהן לפני - מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני, ואני מוחל להם על כל עונותיהם.

R. Jacob b. Aha said in the name of R. Assi: Were it not for the *ma'amadot* heaven and earth could not endure, as it is said, "And he said: O Lord God, whereby shall I know that I shall inherit it?" (Gen 15:8)? Abraham said, "Master of the Universe, should Israel sin before You will You do unto them [as You did] to the generation of the Flood and to the generation of the Dispersion?" [God] replied to him, "No". He then said to Him, "Master of the Universe, 'Let me know whereby I shall inherit it'." [God] answered "Take for Me a heifer of three years old, and a she-goat of three years old etc." (Gen 15:9 ff.). Abraham then continued: "Master of the Universe! This holds good while the Temple remains in being, but when the Temple will no longer be what will become of them?" [God] replied, "I have already long ago provided for them in the Torah the order of sacrifices. Whenever they read it I will deem it as if they had offered them before me and I will grant them pardon for all their iniquities."

ט. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף סב עמוד ב

"ובהשחית ראה ה' וינחם" (דברי הימים א כא: טו), מאי ראה? ... ושמואל אמר: אפרו של יצחק ראה שנאמר "אלהים יראה - לו השה" (בראשית כב: ח).

"And as He was about to destroy, the Lord beheld, and He repented of his decision" (I Chronicles 21:15). What did He behold? Samuel said: He beheld the ashes of [the ram of] Isaac, as it says, "God will see—the lamb is His" (Exod. 30:16).

י. תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף יז עמוד ב

"ויעבר ה' על פניו ויקרא" (שמות לד: ו), אמר רבי יוחנן: אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור, והראה לו למשה סדר תפלה. אמר לו: כל זמן שישראל חוטאין - יעשו לפני כסדר הזה, ואני מוחל להם.

"And the Lord passed by before him and proclaimed [the Thirteen Attributes]" (Exod. 34:6). R. Johanan said: Were it not written in the text, it would be impossible for us to say such a thing. This verse teaches us that the Holy One, blessed be He, drew his robe round Him like someone leading prayers in behalf of a congregation and showed Moses the order of prayer. He said to him, "Whenever Israel sin, let them carry out this service before Me, and I will forgive them."

Related articles by Rabbi Eliezer Diamond:

"Kol Nidre: A Halakhic History and Analysis," in Lawrence Hoffman ed. *All These Vows: Kol Nidre*, Jewish Lights, 2011, pp. 73-79

"The Problem and Promise of Words: An Analysis of Kol Nidre," *Conservative Judaism* Vol. 65, Numbers 1-2, pp. 20-31